

[Svend Erik Hovmand]

Lad mig så sige, at når ministeren undrer sig over, at man her fra talerstolen kan udtrykke tvivl om, hvorvidt en socialdemokratisk minister har hjertet med sig, når han taler om decentralisering og nærdemokrati, behøver ministeren i og for sig ikke at have en sådan tvivl. Han kan blot gøre sig den ulejlighed at slå op i regeringens egen landsplanredegørelse, som kom, umiddelbart efter at hr. Anker Jørgensen tiltrådte som statsminister, den kom nemlig i juni 1975. Det er interessant læsning for enhver socialdemokratisk minister.

I denne landsplanredegørelse har man gjort det helt klart, hvilke tanker regeringen – på daværende tidspunkt i hvert tilfælde – havde med hensyn til decentralisering: det gjaldt om at bevare de små enheder, det gjaldt om at bevare serviceniveauet i tyndt befolkede egne osv. osv. Hvordan er det gået? Ja, allerede inden tryksværten var tør, så vi en trafikminister i gang med at nedlægge ekspress- og rejsegodsekspeditionerne på hundredvis af jernbanestationer landet over. Senere har vi oplevet en centralisering inden for en lang række områder, også inden for indenrigsministerens eget område. Tænk blot på apotekerne. Jeg tror nok, at vi kunne finde mange eksempler på, at man ikke altid har hjertet med sig, når man siger og skriver de mange smukke ord om decentralisering, og når man taler så meget om decentralisering af beslutningsprocessen, altså om at lægge opgaver, beføjelser, ansvar og indflydelse ud.

Jeg nævnte i mit første indlæg eksemplet fra regionplanlægningen, hvor den offentlige, statslige, myndighed blander sig i den beslutningsproces, som man via lovgivningen har lagt ud til amter og kommuner. Jeg mener, det er en utidig indblanding, men jeg forstår, at ministeren – i hvert fald har han ikke kommenteret det – åbenbart er tilfreds med den form for indblanding.

Lad mig sige om decentraliseringen rent fysisk, at ministeren vil selvfølgelig stå op og sige: ja, ja, men det koster jo penge at bevare serviceniveauet i tyndt befolkede egne, og venstre har altid været et spareparti osv. osv. Jeg kender den form for undskyldninger. Ministeren har ikke, tror jeg, nogen sinde kunnet pege på, at vi har modsat os oprettholdelse af serviceniveauet i tyndt befolkede

egne, hvor der virkelig var et rimeligt behov derfor.

I spørgsmålet om decentralisering af beslutningsprocessen tror jeg, det er vigtigt, at vi ikke mindst i forbindelse med det nye eksperiment, som planlovrevisionen jo er i demokratisk henseende, holder hovedet koldt, at vi sørger for at leve op til intentionerne i lovgivningen, at vi ikke fører folk bag lyset, at man ikke fra ministerier og offentlige myndigheder på centralt hold kommer og siger: det er meget godt, hvad I sidder og snakker om, men under alle omstændigheder skal det nu være, som vi oprindeligt har ment.

Vi skal ikke spille bedrevindende. Vi skal acceptere forskelligheden. Vi skal acceptere, at man ude omkring træffer forskellige afgørelser, også selv om det ikke 100 pct. falder i hak med, hvad man måtte mene i den røde bygning i København.

Arnfast (CD):

Da fru Mimi Jakobsen ikke kan være til stede på grund af et udvalgsmøde, skal jeg lige benytte lejligheden til at tage nogle af de ting op, som blev nævnt her. Det var ministerens ord om, at der savnedes nytænkning i debatten, som kalder mig frem, for der var jo et forslag om nytænkning, en navnlig for socialdemokratiet total nytænkning, nemlig forslaget om en reel sideordnet opstilling, og det er med beklagelse, at vi ikke har kunnet finde nogen forståelse for det. Det er jo meget godt, når den socialdemokratiske ordfører, hr. K. J. Mortensen, taler om, at hvis man er utilfreds med kommunalbestyrelsesmedlemmer, kan man udskifte dem. Ja, det er rigtigt. Jeg ved, at en socialdemokratisk kandidat til en kommunalbestyrelse skal igennem 4 afstemninger og kan flyttes op og ned ad listen, men jeg tror nu, det er tvivlsomt, at hr. K. J. Mortensen nogen sinde ville blive sat længere ned eller udskiftet under et valg, når han først er bakket op af en socialdemokratisk organisation.

Jeg har på fornemmelsen, at når i hvert fald 40–50 pct. svigter den kommunale afstemning, er det, fordi de har en fornemmelse af, at de ikke har nogen reel mulighed. Jeg ved godt, at man kan hale eksempler frem f. eks. fra borgerrepræsentationsvalget i København, hvor én springer fra sidstepladsen